

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

Litterae Riccij ad illos, & ad Iudd. irritae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

quod esset acri iudicio, & perfunderetur abunde cœlesti luce, credebatur facile ad Christum accessurus, cum ad discessum festinandum adegit illum necessitas inveniendi muneris quæstuosi, diffidendumque in incerta salutis negotium. Quid eo postea factum sit non inueni. Pollicitus quidem Riccio fuerat renunciaturam de Christianis qui trans marum magnam inter Sinas & Tartaros medium sedes habere dicebantur, ut qui ad Sciensem spectarent Prouinciam cui ipse præerat, quid autem egerit, à nemine proditur, famam tamen secutus Riccius numerosam illius Christianitatis, exploratorem eò destinabat quò deinde audito statueret certius num quo modo posset ad salutem iuari; sed nunquam tantum viatici habuit, quantum itineri tam longo opus erat: vnum ex nostris fratribus cum prudente doctoque Neophyto aliquanto post Caifunum misit, deditque per eos literas quibus reliquos illic è Christianis veteribus, & Iudæis mouebat, si non grauentur de lege veri Dei audire, præsto à se futurum qui hanc eos doceret. Ad hoc miseri Christiani, seu verecundati peregrinam originem, quam Sinensi ut poterant nomine tegebant, seu infortunij alicuius vmbra exterriti, beneficium delatum eiusque nuncios iniquis auribus acceperunt; Iudæi humanius; nam & dicentes audire, illorumque Archisynagogus literas admisit, quibus significabat Riccius habere diuinæ Scripturæ libros omnes characteris Hebraici Typo eximio editos; quo nuntiò senex mirè gaudens, inuidere se illi aut thesaurum tam diuitem; sed cum perlegendis literis eo venit ubi Riccius de nouo testamento, & impleto dudum promissi Messia aduentu agebat; quassans caput scelestus, supersunt inquit, ad eius aduentum anni decies mille; cœtera flocci fecit. Erat hic ætate decrepitus; adeò natura vel legis suæ studio imprudens ut tyrannum magis quam Sacerdotem saperet: suos enim vetabat, nisi mallent perire, velci aliis victimis, quàm quas ipse mactasset, quod verissimè ab eo cum fieret, intolerandum iis videbatur. Quamobrem hac vsi opportunitate, dignitatem Archisynagogi Riccio deferunt notæ ut aiebant sanctitatis & scientiæ viro, si modo vellent suilla abstinere. Fratri nostro synagogam, ostendunt & de sacris literis quem solum habebant Mosis pentateuchum antiquæ manus, & punctorum vocalibus carentem, ex quo librorum initia, & fines exscripsit, nec aliud constitit itineris illius compendium. Venere postea indidem Pechinum tres iuvenes eiusdem ritus, boni ingenij, & ad Veri intelligentiam procliuus, quos pro temporis breuitate summatim Riccius, de Messia & lege illius instituit, cuius etiam sibi exhibitam iconem; Christiano more adorarunt. Referebant autem Archisynagogum fato functum; munus illud in eius filium recidisse, non legis modo sed & linguæ Hebrææ imperitissimum, quæ res ab eo nonnullos ad idola, quosdam ad Mahometem auerteat; vltro etiam aliquos ad Christum, dummodo Circumcisionis durissimo onere infantem leuarentur, quam Sinenses aiebant

Literæ Riccij ad illos, & ad Iudæos irritæ.

bant intolerabilem & crudelem. Non potuit Riccius, quod tunc erat, iis opitulari, nisi tradito quem illic vulgarent Catechismo, & pararent popularium animos, ad audiendum Patrem qui erat postmodum illos aditurus, nisi eum Praefectus Caifano excluderet, Christianæ legi capitaliter infensus.

Crescere interea Pechini pietas inter Christianos; inter Ethnicos veneratio Christianarum rerum; festi dies maiores solemnibus apparatibus, Christi natalibus sacra nox pronis studiis vigilari; & sacrificio diuino ter omnes adesse, quidam etiam nonies; omnes vitali epulo refici, nec defuere sacris soni cantusque Musicorum, communibus mundi gaudiis, & Angelorum vocibus succinentium. Augebatur quoque omnis generis Ethnicorum apud nos frequentia, qui primo ingressu inducebantur in sacellum, & positis genibus, fronte humi abiecta venerabantur sacras imagines, & Christi crucem, quibus visendi officii præterquam quod nobis assuescebant, & diuinis rebus suo pretio aestimandis; inerat aliud multo solidius, quod dum requiritant curiosius de cruce, de imaginibus, de iis quos ea referebant, erudiebantur pænè absque sensu de Deo, de Christo, de felicitate, & sempiterno igne; quæ velut aliud agendo prompto, descendebant in mentem altius, retractabantur ab iis apud amicos, & familiares, & extimulabant ad poscendam illorum certiore plenamque expositionem, cui denique victi manus dabant porro huius concursus magna pars Protegum erat & Magistratum, quos inuiolata lex statis temporibus, ex omni imperio Pechinum accersit, ad exsoluendos Regi, & throno regio honores; hos vero Riccius admiratione, & Regis in illum aulaeque gratia mire captos, nostri deinde Nanchini, Nanchani Sciocei potentissimos habuere non solum defensores aduersus idololatras, verum & magnificos laudatores, cum negarent suspectos Extremorum nomine habendos, quibus suæ dotes regiam gratiam, annonam, & familiam peperissent, aulaeque vniuersæ benevolentiam, & fauorem, inuabat & falsus de Riccio sed constans rumor, confabulari cum eo familiariter & priuatim Regem, quare tùm is, tùm sui vbiq; vel metu, vel reuerentia obseruabantur ab omnibus: hinc ipse prudenter aduertit reuocatum se planè diuinitus à muneribus publicis, quæ Regi obtulerat, ingesta fuerant; futurum alioqui sub tribunali emincationis, arbitrio & censura, non sine iactura libertatis ad promouendam Christi rem necessariam, qua tunc solo ab Rege suspensus integra gaudebat: non deerant tamen inter Magistratus qui ferrent ægrè illam potestatem, in iis Hopus, filio regio Praefectus, cuius Minister quidam, cum censum Riccio assignatum à Rege mitteret, simul edixit sportulas Regias non præberi, nisi publicum, munus gerentibus promittari se statutus regni, deinceps à Rege illi obolum mittere; victum sibi ipse vndevis videret: cui Riccius, longè quàm expectarat audentius, ageret sanè sed serio & constans in proposito, & dicto staret.

Nam.

Nam se iam tot annos à patria procul, facultatem ab Rege postredie demisere petiturum ad suos redeundi; quo responso autem, & sibi metuens minister, maluisse de suo priuacim dementum ei persolueret, quam de lista regia obolum negare. Iam accedentibus ad fidem & plurimis, & conditione præstantibus, morem laudatissimum induxit, ut quisque pro animi affectu, contestaretur suo Chirographo, se in Christianæ fidei ac vitæ officio permaniturum; idque Chirographum suscipiendo baptismo, coram omnibus prælectum constantiæ pignus Patri relinqueret, & probrosæ notam infidelitatis, si quando ab eo deficeret. Vnum Riccius, specimen reliquorum, refert, ab illo editam Li Paulo, cuius nuper ardentem in Christo animum scripsimus, Ego discipulus Li, Insci (prius viri est nomen, familiæ alterum) toto animo, planèque sincero ad suscipiendam Christi legem me listo. Quare tota mente, sublatis ad cæli dominum oculis, quem precor suo me auditu dignetur; fateor ego Insci, me in Regia Pechinensi natum, nihil vnquam de nouâ Dei lege audisse, cum laetis & perfectis viris me nunquam egisse; Proin cæcum, & brutum animal, errasse perpetuo, viuendo, & loquendo; quoad non pridem feliciter incidi, in eminentes, vndique absolutos, & claros ab Europâ viros, Matthæum Riccium, & Iacobum Pantoiam qui doctrinam Dei sanctam mihi tradidere, & explicuere, cuius beneficio datum est illius effigiem cum reuerentia adorarem, & inciperem Patrem meum cælestem agnoscere, qui legem salutis mundo tulit, ausimne igitur non toto animo legem illam sectari, & seruare? Verum recogitans me annos tres, & quadraginta, ex quo natus sum in hanc diem, in peccatis & erroribus perpetuo egisse, precor cælestem Patrem, ut suam mihi impendat clementiam, & condonet atrocitiam, furta, falsitates, dolos, lasciuas, foeditates, auaritiam, tenacitatem, desideria nocendi, & meum quodlibet aliud grauius, leuius peccatum condonet. Ab hinc siquidem sancto lastratus baptismo, rediturus sum in nouum hominem; adoraturus te, institutus sacræ tuæ legi, doctrinæ; & præceptis decem, ac ne momentum quidem laxitatis interiecturus perpetuæ illorum obseruationi. Erasurus sum à me vitiosam omnem mandis consuetudinem, & abusum, & emendaturus vniuersa quibus male assenti, & quicquid vitari sanctissima tua præcipit disciplina, æternumque ab his longè abfuturus. Tantum rogo pie & misericors Pater omnium conditor, quando hæc prima sunt conversionis exordia, initiatusque sum nuper auditione tuæ legis, nec possum tam breui in abdiores eius recessus penetrasse; eorum intelligentiâ me perfundas, docilemque ad ea efficias quæ sunt meis viribus maiora; ut perseueranter, efficaciter & fortiter cognoscam, & operer; viuensque ac motiens ab omni deceptione, & errore liber, tuâ quamprimum in cælo præsentia fruatur. Nunc vero legis tuæ cultor, eius etiam toto orbe vulgandæ præco, cum tuis discipulis ex voto meo fiam, vt mortales

29.
Chirographum quod ex baptizandis peteb.